Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237, HEnderson 4-0807
УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 212. ДЖЕРЗІ СИТИ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 3-го ЛИСТОПАДА 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 3, 1954. No. 212. VOL. LXI

ЗАКЛИКАМИ ДО МАСОВОГО ГОЛОСУВАННЯ ЗАКІНЧЕНО ПЕРЕДВИБОРЧУ КАМПАНІЮ

АЙЗЕНГАВЕР І СТІВЕНСОН МАЛИ „ОСТАННЄ СЛОВО"; ОЧІКУВАНО 45,000,000 ГОЛОСУЮЧИХ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер промовляв через радіові й телевізійні станції до американського народу і закликав виборців до масової участи в виборах, бо голосування це найбільший привілей кожного американського громадянина. Промова президента тривала тільки вісім мінут, і її попередила промова віце-президента Ричарда М. Ніксона, який у примирливий спосіб ще раз говорив про успіхи уряду президента Айзенгавера та закликав виборців дати можливість здійснити програму, яку поставив собі президент. На кінці своєї промови президент ще раз повторив свій заклик, щоб кожний виборець подбав про те, щоб десять його приятелів пішли до виборів. Кожний виборець, казав президент, повинен сам вирішити, по вислуханні аргументів обох партій, на кого він має голосувати і де лежить правда. Кожний голос, твердив президент, рішатиме про те, яка буде Америка в найближчих двох роках. Після промов віце-президента і президента промовляв бувший демократичний кандидат на президента Адлей Стівенсон, який казав, що теперішній мир у світі, це не успіх тільки одної Республиканської Партії, бо про мир в Кореї старався ще уряд президента Трумана. Стівенсон ще раз повторив свій закид республиканцям, які кажуть, що добробут у ЗДА можливий тільки під час війни, що завжди твердять у своїй пропаганді комуністи. Стівенсон казав, що демократи будуть підтримувати уряд у його справедливих кроках і дбатимуть про добро Америки. Часописи передбачають, що в виборах повинні взяти участь коло 45 мільйонів населення. Але одночасно твердять, що передбачена дощева й снігова погода, майже у всіх стейтах матиме злий вплив на участь виборців у голосуванні, бо фармерам важко буде дістатися до виборчих льокалів внаслідок снігу, який кількома цалями має покрити шляхи в деяких північних стейтах.

Вислід виборів не матиме впливу на оборону країни

Ню Йорк, Н. Й. — Генсон В. Болдвін у своїй статті в „Ню Йорк Таймс" твердить, що вислід цьогорічних виборів до американського Конгресу не матиме більшого впливу на організацію оборони цієї країни. „Дуже неправдоподібно, — пише Болдвін, — щоб вислід виборів з 2 листопада спричинив значні зміни в теперішній стратегічній концепції, або зміни в величині чи пропорції оборонних сил ЗДА". Незмінні факти географічного положення, збільшена сила совєтської Росії, брак стабілізації на Середньому Сході та в Південно-Східній Азії, нерозв'язана справа французько-німецького відношення, а головним чином політика Москви — матимуть більший вплив на природу політики безпеки ЗДА, на висоту її оборонного бюджету, — як те, хто сидить у Білому Домі, або яка політична партія має більшість у Конгресі. Це правда, пише Болдвін, що оборонну політику країни формують внутрішні сили та закордонна політична ситуація, але в закордонній політиці в дійсності немає поважніших різниць між обома американськими партіями, які борються за владу під час цих виборів. Обидві партії погоджуються в тому, що ЗДА мусять мати велику оборонну силу.

Скасовано окремі частини для негрів

Вашингтон. — В американському війську скасовано окремі частини для вояків-негрів. Ця акція пройшла без найменших інцидентів. Внаслідок цього, говориться в звіті департаменту оборони, „позначився зріст бойової готовости, настала краща економіка в особовому складі частин, в матеріялі і грошах". Впродовж останніх років збройні сили ЗДА стосували засади рівности, однакової можливости і однакового трактування вояків негритянського походження. Тепер вояків-негрів використовується на засаді їхньої індивідуальної здібности і заслуги. Скасування окремих відділів для негритянських вояків переведено скоріше, як спочатку заплановано. Тепер вже майже немає окремих чисто негритянських частин, а ті, що ще є, перебувають в стані ліквідації. У звіті говориться про те, що ще треба дещо зробити для того, щоб затіснити товариські відносини між вояками окремих рас.

В АМЕРИЦІ

● Департамент рільництва повідомляє про вислід студій над американською дієтою, з яких виходить, що американці аж 40 відсотків своїх кальорій дістають від товщів, і тому так багато є недужих на серце і артерії. 20 відсотків кальорій від товщів зовсім вистачають для людського організму.

● Як важко оцінити кількість осіб на публічних зборах на відкритому повітрі, свідчать оцінки з віча, в Дітройті, на якому промовляв президент Айзенгавер. Часописи оцінюють кількість слухачів на цих зборах різно: одні пишуть про 6,000, а інші твердять, що промову Айзенгавера слухало 30,000 осіб.

● 10-річний сирота Джов Купер ходив до школи в Монро, Луїзіяна, з своїм собакою Тіппі, бо це було „єдине, що він мав". Директор школи заборонив йому приходити до школи з собакою, і Джов загрозив, що застрелить директора. Хлопця взяли до Виховного Інституту для дітей. Громадянство стало в обороні сироти, і його звільнили з цього Інституту. Громадянство взяло на себе подбати про його освіту аж до каледжу включно.

● Президент Айзенгавер закликав десять осіб телефонічно, щоб вони взяли участь в голосуванні під час виборів, і попросив їх, щоб вони також зателефонували до десятьох осіб з цією самою просьбою. Коли про це довідались демократи, то почали закликати своїх прихильників, щоб кожний з них тією самою ціллю відвідав мешкання десятьох знайомих. Часописи завважують, що цю програму важко буде здійснити, бо забракне телефонів і часу на відвідування мешкань. Вже від час дев'ятої черги мусіли б телефонувати один більйон осіб, і стільки відвідувань хоч зроблено по мешканнях. В ЗДА є тільки 46 мільйонів телеф. апаратів.

● Поштовий уряд пригадує, що для того, щоб листи до чужих країн дійшли до Різдвяних свят, треба висилати їх в таких речинцях: Далекий Схід — 1 листопада, Африка — 5 лист., Близький Схід — 10, Південна Америка — 20, Европа — 5 грудня, Англія та Ірляндія — 9 грудня, Центральна Америка 10 грудня.

● Журнал армії, фльоти і летунства повідомляє, що генерал Метью Ріджвей, шеф штабу армії, залишиться на своєму пості і після того речинця, коли він має бути на емеритуру. Генерал Ріджвей в березні 1955 року закінчить 60 років і згідно з регулямином повинен відійти на емеритуру.

ВИБОРЦІ ДАЮТЬ ВІДПОВІДЬ НА ЦЕЙ ЗНАК ЗАПИТУ

У хвилині, як друкується це число газети, мільйони американських виборців спішать до виборчих льокалів, щоб відповісти на цей знак запиту, поставлений на мапі Америки в головній кватирі Республиканської партії у Вашингтоні. Голова Республиканського Крайового Комітету, п. Леонард Голл, чухається в потилицю, думаючи про всілякі евентуальності висліду тієї відповіді. Провідники обидвох партій безпосередньо перед виборами висловили свою впевненість щодо „безсумнівної перемоги" їхніх партій.

Передбачають, що Айзенгавер не кандидуватиме на президента ЗДА

Вашингтон. — На основі деяких, навмання роблених здогадів, журналісти передбачають, що Айзенгавер не кандидуватиме на президента ЗДА 1956 року, і що це його остання виборча кампанія. 31 жовтня Айзенгавер прийняв у Білому Домі індійських і пакистанських фармерів, які прибули до ЗДА, щоб вивчати фармерство в цій країні. Президент запитав цих фармерів, чи був хто з них на його фармі в Абілені, Кензас. Коли деякі фармери притакуючо відповіли на президентів запит, тоді Айзенгавер почав вихваляти життя фармерів, і дав їм зрозуміти, що він сам думає виїхати до своєї власної фарми в Геттисбургу, Пенсилвенія, і зробить це так скоро, як тільки зможе.

Арештовано провідницю комуністичного підпілля в Ню Джерзі

Ню Йорк, Н. Й. — Агенти ФБІ арештували комуністку Марту Стови, яка була провідницею комуністичного підпілля в стейті Ню Джерзі. Її арештовано в ресторані в Бронксі, де вона, здається, віддавала свої 44 народини. Вона перебувала в підпіллі від 1951 року. Директор Федерального Бюра Інвестигацій Дж. Едгар Гувер заявив, що її інше прізвище — по чоловікові Ешер, але вона користувалася й багатьма іншими прізвищами в своїй підривній діяльності. Агенти ФБІ пошукували за нею від червня цього року.

ЗБІРКА ФОНДІВ НА „ВЕСЕЛКУ" ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

ФОНД ДОБІГАЄ ДО 6,000 ДОЛЯРІВ УПРОДОВЖ ТРОХ ТИЖНІВ ЗБІРКИ; ХВИЛЮЮЧІ ПРИКЛАДИ СВІДОМОСТИ І ЖЕРТВЕННОСТИ; „ВЕСЕЛКА" ПОЯВЛЯТИМЕТЬСЯ В ТЕПЕРІШНЬОМУ ПОДВІЙНОМУ ОБ'ЄМІ.

Щоб дати можливість виконати свій обов'язок відносно дитячого журналу „Веселка" всім тим, що тої ще не зробили, кампанію збірки фондів на цей журнал продовжено і „Свобода" дальше друкуватиме в дотеперішній формі виказ тих громадян, що надіслали свої пожертви. Кампанія в справі фондів на „Веселку" ведеться практично 3 тижні і дотеперішній вислід, поданий в 21 проголошених списках, виносить: 2,317 жертводавців надіслали на цей фонд 5,754.45 долярів, отже не повних трох долярів припадає пересічно на одного жертводавця, а кількість жертводавців становить досі приблизно одну дев'яту частину всіх передплатників „Свободи". Фонди напливають дальше і Видавництво очікує, що в найближчих днях і тижнях виконають свій обов'язок у цьому відношенні ще й ті, що досі цього не зробили. Все ж таки в дотеперішніх пожертвах були приклади великої свідомости та турботи за виховання нашої дітвори і молоді. Між усіми жертводавцями на перше місце вибився відомий наш громадянин з Джерзі Сити, п. С. Костів, — який має за собою теж і літературну діяльність, головно в піонерських часах американських українців. За ним слідує п'ять жертводавців по 25 долярів: п-во Левкути з Дітройту, п. Платон Стасюк з Ню Йорку, п. Петро Ярема з Ню Йорку, п-ні Дарія Кульчицька з Ню Йорку та К. К. Самопоміч з Шікаго. П. І. Гелетій з Ню Йорку пожертвував 15 долярів, а деяка кількість громадян надіслали по 10 долярів. Інші по менше. Рівночасно з пожертвами наспіло багато листів з захоплою. Беручи це все до уваги та з признання за дотеперішній відгук на збіркову кампанію, — Видавництво рішило продовжувати видання „Веселки" в дотеперішньому подвійному об'ємі, себто на 16 сторінках кожне число, в надії, що ті, які ще не надіслали своїх пожертв, зроблять це в найближчому часі, а ті, які вислали меншу пожертву, доповнять її ще відповідною додатковою сумою. Щоб могти видавати „Веселку" в дотеперішньому вигляді і об'ємі, потрібно щонайменше 10.000 річно, а щоб могти поліпшити її вигляд, була б потрібна подвійна сума, себто 20.000 долярів. При відповідній свідомості та активній участі в цій кампанії широкого нашого загалу, цю суму можна б збірати і забезпечити нашим дітям першоякісне видання їхнього журналу. Між дотеперішніми жертводавцями відносно мало є відділів УНСоюзу та інших громадських організацій, а вони в першу чергу повинні підтримати своїми пожертвами це необхідне видання. Видавництво очікує, що в дальшому цей свій обов'язок виконають також і наші організації, признаючи на „Веселку" відповідну суму із своїх кас та пересилаючи на ту ціль теж і відповідну частину прибутків з кожночасних імпрез.

50,000 осіб дістануть права американських громадян в Дні Ветеранів

Вашингтон. — Секретар Білого Дому повідомив, що 9 листопада президент Айзенгавер прийме коло 20 найбільш типових нових імігрантів, які мають дістати права американських громадян. Президент прийме цих нових імігрантів для того, щоб підкреслити важливість того факту, що в Дні Ветеранів (давніше цей день звали Днем Перемир'я), 11 листопада, коло 50,000 нових американських громадян складатимуть присягу на вірність своїй новій Батьківщині — ЗДА. Між цими новими американськими громадянами буде кілька тисяч таких, які служили вже в збройних силах ЗДА під час другої світової війни та в Кореї, а в інші, — це втікачі з-поза залізної заслони. В самому Ню Йорку американське громадянство дістануть 8,000 осіб, а в Брукліні і Лонг Айленді — 6,500 осіб. В Ню Йорку ця церемонія відбудеться на Площі Поло, а в Брукліні — на площі Еббетс.

Інформаційна Служба ЗДА пошукує 106 нових фахівців — пропагандистів

Вашингтон. — Директор Інформаційної Служби ЗДА Теодор С. Стрейберт видав наказ, щоб усі співробітники вашингтонської централі цієї установи день 1 листопада присвятили розшукам нових співробітників. Внаслідок мінулорічного бюджетового обмеження і внаслідок нагінки на співробітників збоку сенатора Джозефа МекКарті, в Інформаційній Службі ЗДА працює тепер тільки 858 осіб, а потрібно 964. Найбільше урядовців потрібно для праці на Далекому Сході. Співробітники вашингтонської централі, вільні від праці 1 листопада, повинні при допомозі телефонів, листів і особистих візит знайти таких осіб, які надавалися б до праці в Інформаційній Службі ЗДА закордоном. Бувший виконний директор цієї Служби Мартин Мерсон заявив, що число співробітників Інформаційної Служби ЗДА значно зменшилося минулого року, бо на цю ділянку ішла атака з двох боків: збоку тих, які виступали в ім'я ощадности, і тих, які в ім'я безпеки домагалися звільнити деяких урядовців.

Папа проголосив день 31 травня святом Цариці Пречистої Діви

Рим. — На одній із найбільших церемоній, які відбулися за понтифікату теперішнього Папи Пія XII, доведено до шпилю цьогорічні церковні маніфестації й святкування Пречистої Діви Марії. Папа символічно укоронував Діву Марію Царицею Неба й проголосив день 31 травня її святом. Інтенцією Папи є — пояснюють римські часописи, щоб 400 мільйонів католиків у світі звертали свої молитви в дні 31 травня до милосердного Серця Пречистої Діви. Десятки тисяч народу, що заповнили вщерть собор св. Петра й велетенську площу перед ним, видали радісні оклики, коли Папа вклав тіяру, прикрашену дорогоцінними каменями, на голову фігури св. Марії, яка належить до найбільших пам'яток в соборі св. Петра, бо існує переказ, що вона є ділом руки святого Луки. У процесії йшли 25 кардиналів, 150 архиєпископів і єпископів та довгий ряд духовних нижчих ступнів. У своїй промові, виголошеній наприкінці церемонійлу, Папа Пій XII вказав на духову розтіч в теперішньому світі, в якому панує політичне напруження, і підкреслив, що одною з найбільших благодатей, що їх осягають християни від безмежного милосердя Пречистої Діви, є півечення Нею „темних плянів і злих діл тих, які є ворогами об'єднання в Христі людства".

Кардинал Спелман обіцяє Італії допомогу

Рим. — Кардинал Франсіс Спелман з Ню Йорку перевів об'їзд навіщеної страшною повінню провінції в околиці Неаполю і обіцяв зібрати в Америці фонди для направи заподіяних шкід. З'єдинені Держави вже вислали перші кораблі з допомогою й упорхомили фонди з загальної квоти, признаної Італії в рямцях фінансової і технічної допомоги. Кардинал Спелман обіцяв переслати з Ню Йорку на цілі допомоги поводянам $80,000, сподіваючись, проте, зібрати на ту ціль ще більше від американських католиків. Транспорт одежі, що його прислав комітет, зорганізований італійськими комуністами, показався безвартісним, бо одежа була така стара й погана, що влада рішила взагалі не розподіляти її.

ДВА ДОКТОРИ

Англійська королева-мати Єлисавета і німецький канцлер Конрад Аденауер дружньо розмовляють, одержавши почесні докторати правничих наук від Колумбійського університету під час врочистих святкувань 200-ої річниці цієї Альма Матер в університетській катедрі. Почесні докторати при цій самій нагоді дістали ще: Головний Суддя Ерл Воррен, демократичний лідер Адлей Стівенсон та бельгійський міністер закордонних справ Пол Генрі Спаак.

НОВІ ЗАВОРУШЕННЯ У ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ

ТЕРОРИСТИ ВБИЛИ В АЛЬЖИРІ 9 ОСІБ, — ЗАВОРУШЕННЯ ПРОДОВЖУВАЛИСЬ В ТУНІСІ І МАРОККО. — З ФРАНЦІЇ ВИСЛАНО ПАРАШУТИСТІВ.

Париж. — Арабський націоналістичний терор який до цього часу панував в Тунісії і Марокко, як революційний вияв невдоволення французьким правлінням, несподівано вибух також в Альжирі, третій північно-африканській французькій провінції, що нібито знаходиться під протекторатом Франції, а фактично є її колонією. Малі озброєні гуртки виконали, очевидячки, за завдалегідь прийнятим пляном, коло 30 нападів на різні військово-поліційні становища, склади й т. п. інші об'єкти, розкинені по всьому краю, наслідком чого згинуло найменше 9 осіб, а коло 30 було ранених. Всі ті напади відбулися в сумежній із Тунісією провінції. Рожер Леонар, генеральний губернатор Альжирії, зажадав від уряду в Парижі військової допомоги. Переслано літаками негайно 600 вояків, крім того вислано при курені парашутистів. Французький міністер внутрішніх справ, Міттеран, який одночасно є міністром для Альжирії, вернувся якстій з підміського відпочинку до Парижу. Між убитими є передусім французькі вояки, місцеві поліціянти, але також вчителі й цивільні службовики-тубільці. Взагалі в останніх кількох днях, напередомі минулого й цього тижня, індивідуальні й збірні акти арабського терору коштували життя найменше 24 особам в Північній Африці, при чому між убитими в Тунісії було 8 арабів і один французький вояк, у збройних судичках військових відділів, а в Марокко згинуло шість осіб. Кількадесять осіб віднесли важкі й легкі рани. Посилення хвилі арабського терору захитує — пише французька преса — всією політикою Мендес - Франса у відношенні до Північної Африки, яка рахувала, що з моментом, як почнуться переговори французького уряду з арабськими націоналістами над поширенням автономних прав — прийде замирення. В Марокко ті переговори не поступили вперед, бо існує нерозв'язаний спер за особу султана (попередного султана французи скинули й вивезли поза Африку), а в Тунісії виникли суперечки за права місцевих судів. Таким чином Франція опинилась знову у поважних трудноцах з своїми африканськими посілостями.

Хотіли вбити 160 єгипетських старшин

Каїро. — Єгипетський уряд опрлюднив офіційно, що поміж кількасот заарештованих членів націоналістично-мусулманської організації є всі ті змовники, які плянували вимордування теперішньої державної верхівки Єгипту, себто всіх членів уряду і Революційної Ради, загалом 160-ох старшин. У липні 1952 року 300 старшин в армії зробили переворот, внаслідок якого прогнано короля Фарука і встановлено формально республику, з фактичною владою старшинської Революційної Ради. Змовники, хотіли залишити при житті тільки президента Єгипту, генерала Нагіба. Оголошено прізвища всіх керівників змови. Деякі арештовані зрадили всі подробиці змови й усі відомі їм прізвища.

З Ірану знову поплила нафта у світ

Тегеран. — В останню неділю відплив від берегів Ірану перший корабель-танкер, наповнений нафтою з рафінерії в Абадані, започатковуючи цим після понад 3-річної перерви вихід іранської нафти на міжнародній ринок. Нафта, що її везе танкер „Брітіш Адвокет" поємности 11,500 тонн, призначений для Цейльону. Впродовж перших трьох днів листопада 10 нафтоналивних кораблів під британським, американським, французьким і голляндським прапорами, вивезуть 135,000 тонн ропи, дестильованої газоліни й бензини, — більше, як продано за два роки після того, коли за режиму Моссадеха переведено націоналізацію іранської нафти з відкиненням усіх тодішніх пропозицій злагоди з Англо-Іранським Т-вом, фактично з Англією. Консорція 8-ох найбільших у світі нафтових підприємств, з якою Іран підписав нову умову, загарантувала Іранові, що впродовж перших трьох років вона забере й розподілить по всьому світу 60 мільйонів тонн ропи й вже це, що принесе Іранові прибутку коло 420 мільйонів долярів, започатковуючи нову еру добробуту Ірану.

Австрії „уривається терпець"

Відень. — Австрійський канцлер Юліюс Рааб звернувся з закликом до 4-ох великодержав, щоб вони перевели спільні наради в справі об'єднання Австрії і підписання з нею мирового договору, який закінчив би період 9-річної окупації. „Терпець австрійців вичерпується — сказав канцлер — і ми не хочемо святкувати в смутку ще й 12-ті роковини обіцяння нам суверенности й миру в теперішних обставинах". Свою промову канцлер Рааб виголосив з нагоди 11-их роковин проголошення у Москві, ще під час війни, принципу, що Австрія одержить після упадку гітлеризму свою суверенність. Як відомо, СССР не хоче забирати з совєтської зони свого війська.

В СВІТІ

● У французьких Альпах знайшли розбитий транспортний американський літак С-47. Тіла 21 пасажирів і членів залоги знайдено на місці катастрофи. Усі до одного — згинули. Літак пропав ще попередньої неділі і щойно за тиждень з іншого літака побачили розбиту машину на дні провалля. Пілот розбитого літака подав радіодепешу „Все в порядку" і майже зараз потім літак зачепив крилом за вершок сніговог скелю.

● В Англії почали слідство проти коммодоре Літтона, найстаршого ступнем і заслугами пілота фабрики військових літаків Віккерс-Армстронгз. Він здобув у вересні світовий рекорд швидкости на підводному човні названої фірми, а недавно появилася книжка з його спомимами. У тій книжці він подав різні таємні до цього часу подробиці про той підводний човен, не діставши від морського командування дозволу на їх оприлюднення. Все ж його книжки не сконфісковано.

● Д-р Джофрі Фішер, архиєпископ Кентербері й голова Англіканської Церкви, казав перебудувати на 4 приватні помешкання частину палацу, в якому понад 400 років тому проголошено розвід дружини Генрика VIII Анни Болейн, який потім відрубано голову. Палац є власністю Англіканської Церкви. Ті перероблені помешкання коштуватимуть коло $1,000 річно за кожне. Їх дістануть мабуть 4 члени англійського парляменту, в якого сусідстві знаходиться палац.

● Андріян Веттах був впродовж 50-ти років відомий, як „Грок" — цирковий клявн, найбільш популярний в Центральній і Західній Европі. Виступав у варієте-театрах і щойно як йому минуло 74 роки життя, кілька днів тому, добровільно закінчив свою кар'єру. Дістав своєго часу в Будапешті почесний докторат філософії. Він часто розвеселював людей під час війни небом на ярмарках, потім став відомим артистом-комиком. Має тепер поважний маєток.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
За три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„КОНКУРУЮЧЕ СПІВІСНУВАННЯ"

У політичному словнику угодівських тенденцій останніх днів появилось нове поняття: „конкуруюче співіснування". Видвигнув його головний закордонний кореспондент „Ню Йорк Таймсу" за останніх десять років, С. Л. Солцберґер, у своїй шпальті в цьому щоденнику. Хід його міркувань коротко такий:

У Вашинґтоні і в Москві тепер змагаються дві концепції: можливість і неможливість співіснування між диктаторською комуністичною і вільною демократичною системами. В цій країні ці дві концепції мають своїх головних представників. Першу заступає державний секретар Джан Фостер Доллес, який вірить, що „ми можемо співіснувати з Совєтським Союзом та переіснувати його". Другу концепцію заступає голова Об'єднаних Шефів Штабу, адмірал Радфорд, уважаючи, що коли большевики переконаються, що вони не можуть здобути світу „засобами холодної війни", тоді вони „шукатимуть воєнної розв'язки". Іншими словами можна б сказати, що американська політика вірить у можливість „співіснування", тоді як американські збройні сили в таку можливість не вірять.

Солцберґер думає, що подібні тенденції існують теж у Кремлі. Він покликається на марксистську догму, згідно з якою „капіталізм криє в собі зерно свого власного розвалу", що, очевидно, диктувало б Кремлеві політику „співіснування" в надії що капіталістична система „сама розвалиться". З другого боку, Кремль, не зважаючи на „новий вигляд" політики Маленкова, не припинив темпу своїх зброєнь і не зменшив ворожого наставлення до Заходу своїх збройних сил.

Автор, покликаючись на опінію науковців, рекомендує іґнорувати цю другу концепцію і називає її „сліпою вулицею логіки", бо мовляв, науковці вважають, що „коли ми не навчимось співіснувати на цьому світі, то перестанемо існувати взагалі".

Щодо можливостей „співіснування", п. Солцберґер відкидає згори пропаґандивну московську концепцію „мирного співіснування". Приймаючи радше концепцію Лева Троцького з часів безпосередньо після большевицької революції — „ні мир, ні війна", — він видвигає нову концепцію, цим разом „конкуруючого співіснування".

„Конкуруюче співіснування", на думку Солцберґера, не можна порівнювати із „старомодною ривалізацією" між великодержавами. Тепер бо загрожені не тільки великодержавні позиції, але самі основи нашої цивілізації та всі її моральні, духові й етичні вартості й досягнення за останні сторіччя. Виклик тим вартостям і нашим переконанням та віруванням є грізніший, ніж фізична загроза збоку большевизму. Було б зайво конкурувати чи ривалізувати з большевицькою пропаґандою, яка рабство називає волею, нужду — добробутом, імперіялізм і поневолення — визволенням і т. д. Але співіснувати не можна й так, як дві голівки капусти в полі, що можуть собі одна побіч одної рости, якщо вони посаджені у відповідному віддаленні. Отже автор пропонує динамічне „конкуруюче співіснування", насамперед повне наше моральне і духове відродження. „Ми мусимо здобути найбільшу духову і фізичну силу, щоб становити баланс. Як це остаточно станеться, тоді росіяни це признають і до того достосуються, що вони на ділі вже могли почати. Про будь-яку альтернативу до співіснування жах і думати" — кінчить свої міркування п. Солцберґер.

В цих міркуваннях не багато нового. Якщо концепція п. Солцберґера про „співіснування" й є „конкуруюча", то найвище з такими ж концепціями деяких европейських державних мужів. Оцінка большевизму та можливостей „співіснування" з ним не потребує сьогодні наукових теорій, бо на це вже є понад 35 років практики. Власне ті, що вчилися або пробували „співіснувати" з большевиками, сьогодні вже або не існують, або борються за це існування останками сил. Солцберґер закликає до „відродження моральних і духових сил", переочуючи, що вже сама концепція хай і „конкуруючого співіснування" з народовбивцями і найбільш аморальними злочинцями в історії світу ставить під знак запиту всяку мораль та етику.

Популярні тепер на Заході балачки про „співіснування" з червоною Москвою, які не мають найменшої бази в політиці і становищі самої Москви, ставлять нову і велику загрозу для вільного світу. Нам, українцям, що знаємо наслідки співіснування з ним, треба докласти всіх зусиль, щоб звернути світові увагу на ту загрозу.

ВЛАДИКА — ГРОМАДЯНИН

З нагоди 25-річчя єпископства Архиєпископа Кир Івана Бучка

20 жовтня 1929 року тодішній ректор Малої Семінарії у Львові, о. д-р Іван Бучко, одержав у Римі єпископські свячення. 21 листопада того ж року відбулась у Львові, в соборі св. Юра, на празник св. Михаїла, інтронізація нового Владики, що став єпископом-помічником львівської дієцезії, а сивоголовий Кир Андрей виголосив тоді проповідь, в якій вітав нового Владику і свого найближчого помічника. Але найбільше зворушений був сам Кир Іван, коли в три дні пізніше відправляв Архиєрейську Службу Божу в своєму рідному селі Германові львівського повіту, де 1 жовтня 1891 р., під селянською стріхою, прийшов був на світ.

Таким чином якраз тепер сповнюється 25 років від часу, коли нинішній архипастир українських еміґрантів, с п р а в ж н і й владика-скиталець, став єпископом. Він отримує з цієї нагоди привіти з усіх усюд, куди тільки химерна доля закинула дітей української землі. Одні, об'єднані з ним разом в спільній Українській Католицькій Церкві, славлять в ньому знаменитого церковного організатора й душпастиря, але однаково і його одновірці, як і ті, що належать до різних Церков, але до одного українського народу, вважають за свій милий обов'язок в цей його ювілей вшанувати його передусім, як владику-громадянина. Найширші українські кола бачать в ньому українського патріота, що, йдучи слідами великого Кир Андрея, тісно пов'язав справу Церкви й нації. Працюючи для добра Церкви, в якій уже 25 років носить єпископську мітру, він ні на мить не забуває про службу українській справі скрізь, де це тільки можливо, — в духовному католицькому світі, в якому перебуває, і в своїх зустрічах із пречисленними світськими діячами різних націй, і серед власного українського громадянства, скріплюючи його своєю активною участю і допомогою — духово, культурно і морально.

Преосвященний Кир Іван був усе своє життя в народі і з народом. Гімназійні студії розпочав і закінчив в українській академічній гімназії у Львові, але під час ферій, приїжджаючи до рідного села, працював фізично чи то на бідненьких нивах своїх батьків, чи робітником при будові залізничого шляху Львів-Підгайці. Його роботящість, яку проявляв вже змалку, залишилась по нинішній день, викликаючи подив в усіх, що мали змогу придивлятись його щоденному „поділові дня" — від досвітку до півночі. Склавши в 1910 році гімназіяльну матуру, він виїхав на богословські студії до Риму, де його захопила перша світова війна. Він встиг ще прийняти священичі свячення 21 лютого 1915 року, але, після проголошення Італією війни Австрії, мусів, як австрійський громадянин, разом з усіми іншими вихованцями та керівниками української Колеґії в Римі, виїхати до Австрії, і до часу звільнення Львова від російських окупаційних військ перебував у Кромерижі, як ректор греко-католицької духовної семінарії. У Львові був після війни ректором Львівської духовної семінарії, ректором Інституту св. Йосафата, а після заснування Богословської Академії — її професором основної догматики. У 1931 році виїхав до Риму для завершення студій, і в наступному році осягнув ступінь доктора богословських наук. Вернувшись до Львова, зайнявся справами Малої Семінарії, середньої школи, створеної при Богословській Академії, і став її ректором. Організував великі релігійні прощі — до Риму, Люрду, Будапешту, зорганізував теж величаву національно - релігійну маніфестацію під гаслом „Українська молодь — Христові", яка 1933 року, у 1900-ті роковини мученицької смерти Ісуса Христа, вперше і покищо востаннє в Західній Україні запрезентувала на вулицях міста Львова стотисячні стрункі лави української молоді з цілого краю. Після призначення єпископом - помічником у Львові, Кир Іван виручав Митрополита в усіх чинностях, що їх Митрополит не міг через свою затяжну важку недугу виконувати. Бувши головою Митрополичої Капітули, Владика впорядкував власним трудом знамениту капітульну бібліотеку й архів.

Навесні 1939 року Кир Іван дістав з Ватикану доручення перевести візитацію українських місійних станиць в країнах Південної Америки. На цій місії, що її переводив Кир Іван у виснажливих подорожах, заскочила його друга світова війна. 29 квітня 1940 року він прибув до ЗДА і тут став тимчасовим єпископом-помічником. Майже одночасно Кир Константин призначив Преосв. єпископа Івана генеральним вікарієм і парохом церкви св. Юрія у Ню Йорку. Але вже 4 листопада 1941 року Кир Іван попрощався з нюйоркською громадою, відкликаний до Риму. Негайно після закінчення другої світової війни, вже наприкінці травня 1945 р., він засновує Український Допомоговий Комітет в Італії під своїм власним проводом. Перший відвідує й потішає полонених з Української Дивізії в Ріміні, які по нинішній день бачать в ньому свого найбільшого добродія, що заступався за їх правду і ніс їм матеріяльну та моральну допомогу. 21 листопада 1946 р. Кир Іван став екзархом для всіх українців-католиків у 12 европейських країнах. І від того часу, як в минулому році став Архиєпископом, є в безупинних роз'їздах, піклуючись довіреною йому Церквою, її вірними і — великою українською еміґрантською громадою в Західній Европі.

Здвигнувши буквально з пустки велику церковну організацію з власною духовною семінарією в голляндському містечку Кулемборґ, Кир Іван не обмежується до турбот внутрішньо - церковного, адміністраційного порядку. Він живо цікавиться всіми справами української еміґрації і бере активну участь в харитативній і культурно - освітній ділянках. Поміч скитальцям на місцях їх перебування і в ділі переселення їх до інших країн — це львина частина праці і турбот Кир Івана. Був час, коли між ним і ЗУАДК-ом існувала найтісніша співпраця. Взаємини між Владикою та цією американсько-українською добродійною організацією є й тепер якнайкращі. За меценатські й добродійні заслуги Владики, за його розуміння вартости науки, друкованого слова, виховання, літератури й мистецтва, за його розуміння необхідности сперти ціле українське життя на основах християнської моралі і співпрацювати в цій справі з усіми рідними чинниками — Український Вільний Університет у Мюнхені надав Високопреосвященному д-рові Іванові Бучкові почесний докторат філософії, Наукове Товариство ім. Шевченка іменувало його своїм почесним членом, а все українське громадянство ставиться до Нього з найвищою пошаною. Усі ж, що мали честь і приємність безпосередньо пізнати, яка це високо-культурна, громадська, жива і мила Людина, особливо сердечно приєднуються до загальних побажань з приводу Ювілею Кир Івана.

Микола Кокольський

НАД СТРІЛЕЦЬКИМИ МОГИЛКАМИ

Молися, сину! За Вкраїну
Його замучили колись.

Іде осінь. По молоденькій, непорочно-зеленій руні хлібів, по килимах, лілейним квіттям вересів тканих, понад пишні келихи рожево пізнього цвіту... Під супровід тужливого, прощального співу журавлиних ключів, пронизливо-гострих покликів гусиних ватаг... Іде і подихом своїм зелений лист золотить, багром-пурпуром наливає.

Обважнілий лист зривається з гілки і тихо падає червінню й золотом на поля й пустирі, на шляхи й стежки, на палаци й стріхи, на сум'ятливі людські муравлища й на тихі пристановища тих, що вже переплили житейське море та прибились до останньої земської пристані. Падає річкою на пишні, золотом писані мармури й граніти гробниць, на запалі могилки й трухляві дерев'яні хрестики, на просторий чотирикутник, обведений убогою дротяною огорожею, за якою стали до останнього апелю муштровані ряди тих, що полягли в обороні рідної землі.

Скромні могилки обрамовані бетоном, в головах невисокі бетонові стовпчики із скісно стятим верхом, на ньому скосом прибитий дрібний, бляшаний, іржею позначений хрестик. Ні імен, ні написів. Так, начебто поклали тут Івана без імени, без роду. Тільки барвінок і чорнобривці, вирощені теплим дівочим серцем на тих могилках, кажуть, що Іван не без роду, що між тими рядами, які зупинилися на останнє, стрілецьке „спочинь", і рядами нації в поході існує нерозривний зв'язок спільної ідеї. Квіти на безіменній стрілецькій могилці — це символ того зв'язку, символ вірности стрілецькій ідеї.

Намогильні написи на стрілецьких могилах — це не сентимент н е з а г а р тованої твердим життям, м'якої душі. Ні! Це справа великої ваги, справа, що сягає дуже глибоко, бо в саме серце національної ідеї. Ті написи — це один із великих історичних документів, що стверджують рішуче і безперечно, хто є справжнім господарем тієї землі. Це той, кого рука Господня вивела перед правіками з небуття, обдарувала великими духовими дарами і поселила на багатющім чорноземі, благословляючи його на майбутнє великим словом: Благословенна будь! У віках цвісти ти будеш, Україно! І він, правовитий господар, вростав століттями в цю землю, вкладав у неї свій мозольний труд, зв'язував з нею всі свої думки, всі почування, ціле своє життя. Кожна грудка глини стала частинкою його живого тіла. І вдячна земелька родила йому хліб, що золотими хвилями хвилював під благословенною блакиттю неба.

А коли ворожа сила налітала на рідний чорнозем ненажерливою сараною, тоді ратай перековував плуг на списа й шаблюку, ставав в обороні прадідної спадщини й щиро зрошував її своєю кров'ю. І хоч він не раз падав у боротьбі, хоч приходилося цілими століттями куштувати гіркого хліба неволі, він не заломився. Ідея рідної волі, захована глибоко у підсвідомості, не гасне. Завойовник намагається уярмити душу нації, викривити її, задушити в ній національну свідомість і так поконати раз на завжди всякий опір. Звідси те варварське нищення старовинних пам'яток культури, дике розсівання спопелілих кісток великих прадідів і звідси єхидна заборона писати на стрілецьких могилках, що там спочиває Іван з великого українського роду, Іван, що віддав своє життя в обороні рідної волі. Справжнє обличчя землі завойовник намагається замазати наказами, заборонами і намулом своїх пам'ятників, прапорів, написів і бундючних криклинвих парад. Та закон життя сильніщий від усяких людських наказів і заборон. Перекреслює їх вніведь в'язанка квітів, кинута на стрілецьку могилку, тепла сльоза, що падає на дрібний іржавий хрестик. І прийде час, що ідея волі вибухне нестримною стихією з надр поневоленої нації і бурею змете з лиця рідної землі чужинний намул...

Стаємо оце пораз тридцять шостий в обличчі листопадових днів. І пораз тридцять шостий запитуємо себе в своїй совісті: чи ми, що вийшли з листопадового чину, сповнили все, що випливає з нього? Чи ці безіменні стрілецькі могилки не стоять перед нашими очима, як докори совісти невиконаного обов'язку? Нації, які цінять свою волю, ставлять на принципальних площах сіл і міст символічні могили й почесні таблиці з іменами тих, що стояли на полях бою. Скромна вдяка батьківщини своїм дітям за їхню найвищу посвяту і велика виховна книга молодої зміни. Бо чин виховує. Чинів є в нас багато, аж надто багато на наші плечі. Та на куди менше зусилля, на утривалення чинів, на утривалення пам'яті тих, що ті чини творили, хоч би на скромних таблицях у притворі святині, нас чомусь не стає. І блідне під подихом сірих буднів „Вічная пам'ять" безіменного героя, як блідне краса осіннього листу в холодних мряках. Ворожий намул і власний попіл забуття покривають ту пам'ять сірою верствою і остається тільки могилка безрідного Івана... Так втонула княжа пишна слава, так загубилася козацька одчайдушна відвага, так розгублюємо багато-багато рідної величі.

Хто ж, як не ми самі, має стати на сторожі нашої слави, на сторожі тих імен, що цю славу творили, щоб зберегти їх від забуття?! Ми перейняли їх, як дорогоцінну спадщину, і наш обов'язок зберегти їх. Бо вони — це фундамент під майбутню побудову нашої волі, наша виховна книга, перед якою зупиниться батько і скаже до сина: Молися, сину! За Україну вони загинули колись...

ЗМІНИ У ВЕЛИКОМУ МІСТІ

Під час підготови до виборів кількома наворотами появлялися спостереження, що партійний характер у виборчих округах часто змінюється внаслідок розселенню міського населення на передмістях. Крім того цілі стейти, такі, наприклад, як Каліфорнія та Флорида, приваблюючи до себе своїм кліматом десятки тисяч людей, становлять теж помітний предмет передвиборчих міркувань.

Для людей, зацікавлених долею великих американських міст, важливіший предмет студій становить найбільше місто ЗДА — Ню Йорк, з уваги на зміни в характері самого населення під кожним оглядом: економічним, релігійним і расовим.

Ню Йорк, як „брама Америки", росте у першу чергу тому, що тут осідає великий відсоток нових іміґрантів. Це можна було завважити, зокрема, під час переселення европейців зі скитальщини в рр. 1948-1952. Одначе, рівночасно з европейською іміґрацією, приїздить до цього міста багато американських громадян з недавньої посілости, перетвореної два роки тому на „комонвелт", тобто з острова Порто-Ріко. Якщо іміґрація порторіканців ітиме далі в такому самому темпі, як тепер, то кількість порторіканських і „не-білих" мешканців міста досягне в 1970 році 28 відсотків, як це передбачає Кеннет Д. Джансон, декан Нюйоркської Школи Суспільної Праці. На зібранні Федерації Протестантських Добродійних Аґенцій цей соціолог доводив, що в Ню Йорку відбувається „радикальна зміна населення", бо від останнього перепису („цензу") у 1950 р., коли порторіканців було 250,000, буде їх в 1970 році кругло один мільйон.

У 1950 р. населення Ню Йорку становило 7,892,000 душ, чи, заокруглюючи, вісім мільйонів. На підставі дотеперішнього відсотка приросту Джансон передбачає в 1970 р. 8,400,000 душ. У тому числі порторіканці, разом з „небілими" мешканцями становитимуть 2,352,000 осіб. Це значить, що на чотири голови припадатиме одна „небіла" в порівнянні з одною на сім голів під теперішню пору. З такого передбачування Кеннет Д. Джансон робить висновок, що в недалекому часі кількість „небілого" населення, у віці нижчому за 15 років життя, дійде до половини. Під „небілим" населенням Джансон розуміє неґрів та азіятів, а порторіканці в нього мають окреме місце, одначе не в рубриці „білих". Розуміється, що це буде не чужинне населення, а автохтонне, отже „чисто-американське".

Склад населення щодо віку також буде інший, бо на кожних вісім осіб припадатиме одна у віці 65 років життя, а в 1855 р., отже сто років тому, один 65-річний чоловік припадав на 58 людей. Відсотково кількість народин у небілих осіб на 50 відсотків вища, ніж у білих, а в порторіканців приріст дітей на 250 відсотків вищий, ніж у білих.

З уваги на те, що цю статистику й „передбачування соціолог представив на зібранні протестантів, він згадав також і про релігійні стосунки нюйоркського населення. Так, у 1935 р. в Ню Йорку було 28 відсотків протестантів, серед яких 4 відсотки небілого населення. У 1922 році цей відсоток змалів до 22, включаючи 8 відсотків небілих людей. Під теперішню пору нараховують у Ню Йорку 20 відсотків протестантів, 30 відсотків жидів і 50 відсотків католиків. Некатоликів і нежидів зараховано мабуть до протестантів.

Загалом Джансон вважає, що ці зміни відбуваються під впливом „ін-міґрації" з південних стейтів і „ви-міґрації" на передмістя — до Йонкерсу, Лонг Айленду і т. п. підміських околиць.

Приклад Ню Йорку може й не типовий, бо Ню Йорк — це вимкове місто, одначе не можна заперечити, що подібні зміни, в меншому розмірі відбуваються і в інших містах, де є так звані „метрополітальні округи", тобто підміські селища. У Ню Йорку саме святкують 50-річчя відкриття першої підземки, і з цієї нагоди преса обговорює ролю підземної комунікації для розвитку міста й передмість. Інші міста йдуть слідами Ню Йорку, розбудовуючи підземки.

Як це відбивається на виборах, можна буде пізнати з обчислень і спостережень після виборів. Велика зміна в партійному складі помітна між „небілим" населенням, яке одверто зрікається давніх переконань і переходить до конкуренційної партії, чи партій.

РЯТУЙТЕ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ДОПОМОЖІТЬ ВДЕРЖАТИ Й РОЗБУДУВАТИ ДЛЯ НИХ РІДНУ „ВЕСЕЛКУ"! ПОШЛІТЬ СВОЮ ДОБРОВІЛЬНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ ТА СВОЮ ПОЖЕРТВУ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"!

НАША ХАРИТАТИВНА АКЦІЯ

(Матеріяли з річних нарад Дирекційної Ради ЗУАДК)

(9)

Діяльність відділу ЮСЕП

Завданням нашого відділу було:

1. Реєструвати всіх втікачів (ескейпіс) українців і словаків з-поза залізної заслони і, на підставі зібраних інформацій, заповнювати реєстраційні картки і так звані Кейз Гісторі Формс і висилати до ЮСЕП у Франкфурті для затвердження (еліджібіліті).

2. Випрацювати докладний плян для кожного втікача на п е р е с е лення (еміґрейшен) або поселення (льокал інтеґрейшен).

3. Допомагати в розв'язанні всіх найважливіших проблем і труднощів, які мали втікачі.

Наші кейсворкери відвідували принайменше раз на місяць кожну родину, робили інтерв'ю і допомагали на місці, а як чогось не могли полагодити на місці, брали справу з собою і полагоджували її з відповідними референтами.

Протягом звітового часу наш відділ допоміг: в підшуканні відповідних приміщень для 27 родин, відповідної праці — для 35 осіб, в переведенні фахового вишколу — для 22 осіб, у виготовленні „пардонів" для караних ам. судом — для 18 осіб, в підготовці еміґраційних документів — для 175 осіб, в еміґрації до ЗДА й інших країн — для 43 осіб, в полагодженні справ рент, допомоги і нім. суспільної опіки — для 52 осіб, в підготові до „локал сетлемент" — для 24 осіб.

Крім того, з фондів ЮСЕП уділено: допомогу в харчах 85 родинам, медичну допомогу (направа зубів) — 28 родинам, допомогу в закупі одягу — 228 родинам, допомогу в закупі постелі, білизни і т. д. — 47 родинам, допомогу на оплати за студії — 6 особам, інші роди допомоги (вугілля і т. д.) — 10 родинам. Всього на загальну суму 58,980.37 НМ, з того в 1953 році на суму 46,841.21 НМ, до липня 1954 року на суму 12,149.13 НМ (тут не вчислені кошти транспорту для тих родин, що виеміґрували).

Реєстрація бувших совєтських громадян

У квітні ц. р. почали ми переводити реєстрацію всіх бувших совєтських громадян, що до вересня 1939 р. жили на терені СССР, а потім були вивезені або самі втекли до Німеччини чи Австрії, тому що ЮСЕП поширив свою опіку й на цю категорію людей, поділивши їх на такі дві групи:

1. Бувші совєтські громадяни, що були привезені або втекли самі до Німеччини в часі між жовтнем 1939 і 31 груднем 1944 р.

2. Був. совєтські громадяни, що втекли до Німеччини або Австрії з територій окупованих большевиками в часі між 1 січня 1945 і 31 грудня 1947 р.

Перша група (таких в Німеччині нараховуємо 4.000 — 4.500) користатиме тільки з еміґраційної допомоги, тобто за них ЮСЕП платитиме кошти транспорту до тих країн, куди вони будуть еміґрувати.

Друга група користатиме з повної опіки ЮСЕП, але, на жаль, таких небагато. До кінця липня ми зареєстрували 444 особи. Для переведення дальшої реєстрації бувших совєтських громадян потрібно більше персоналу, бо ЮСЕП у Франкфурті жадає від нас усіх докладних персональних даних про кожну особу.

Замкнення старих справ (січень 1948 — вересень 1953 р.)

У квітні ц. р. представники ЮСЕП перевели „ревю" всіх справ тих аплікантів, що прибули до Німеччини між 1. I. 1948 — 31. XII. 1949 р. і на підставі інструкцій з Вашинґтону замкнули нам 63 справи (114 осіб), бо всі ці люди були нашою організацією належно обслужені, всі їх конечні потреби були заспокоєні — так, що тепер вони чекають тільки на можливість еміґрації.

У вересні ц. р. відбудеться таке саме „ревю" всіх справ аплікантів, що прибули до Німеччини між 1. I. 1950 до 1. IX. 1953 р., щоб до кінця цього року всі ці справи були також замкнені, а тим самим на другий рік ми вже не будемо займатися втікачами, що прийшли до Німеччини між 1. I. 1948 і 1. IX. 1953 р., а тільки тими, що прийшли пізніше і бувшими совєтськими громадянами.

У зв'язку з еміґрацією до Америки на РРА-53 ЮСЕП кладе сильний натиск на те, щоб якнайбільше втікачів виїхало з Німеччини ще до кінця ц. р., а тим самим контролює нас стало, скільки ми вже маємо ашурансів для втікачів.

З прикрістю мусимо ствердити, що ця справа не виглядає в нас якнайкраще, бо дуже мало (дотепер тільки шість) родин одержали повідомлення, що їх ашуранси послані на затвердження до Вашинґтону. Інші аґенції можуть похвалитися кращими успіхами на цьому відтинку.

ЗВІТ З ДОПОМОГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

Допомоговий відділ Европейського П р е д с тавництва ЗУАДК у звітовому часі уділював допомогу визначеним категоріям на терені Західньої Німеччини харчами, одягом (в пакунках) і частинно в грошах. В останньому часі охоплено допомогою терен британської зони, якою до половини 1953 р. опікувався ФДУК. Крім допомоги визначеним категоріям, харчову допомогу уділювано українським школам і дитячим садкам на т. зв. доживу дітям. В останньому часі — на доживу дітям у пластовому таборі.

Засоби на уділювання допомоги складалися з запасів, які ЗУАДК одержав від Централі в ЗДА у 1953 р.; з запасів, що надходять з Америки, і з харчів, одержаних від організації Є в а н г е лицької Церкви.

Допомогу д о с т а влювано власним автом і залізницею, а в останньому часі прямо з Бремену через організацію КРОЛЬОГ до вказаних нами осередків.

Розподіл допомоги переводять на місці уповноважені ЗУАДК при помочі представників місцевих українських організацій. Допомогу видається на підставі виготовленого допомоговим відділом списку, на якому виказані категорії, кількість осіб та висота допомоги.

Допомога на доживу дітям у пластовому таборі:

масла	533 ам. ф.
сиру	223 ам. ф.
цукру	200 ам. ф.
мила	100 кусків
пакунків з одягом і взуттям	3 штуки

Допомога на доживу дітям українських шкіл і садків у британській зоні:

масла	430 ам. ф.
сиру	177 ам. ф.
молока	497 ам. ф.

Грошова допомога:

Допомога від ЮСЕП через ЗУАДК — 12,149.13 НМ. Допомога від КК через ЗУАДК — 1,129.03 НМ. Допомога на оплачення віз через ЗУАДК — 14,665.00 НМ.

Допомога в долярах:

Допомога через ЗУАДК на кошти переїзду 53,040 долярів. НТШ, ОУЖ, СУВІ та поодинокі особи — 5,317.50 доляра.

В загальному допомогою охоплено в американській і французькій зонах такі осередки: Амберґ, Ансбах, Авгсбурґ, Деґґендорф, Дешінґ, Діллінґен, Ерлянґен, Езельсберґ, Інґольштадт, Ляндсгут, Кауфбойрен, Мюнхен і околиця, Мюнхен-Людвіґсбурґ, Мюнхен-Моозах, Менінґен, Нюрнберґ-Фюрт, Нюрнберґ-Валька, Нойбурґ, Новий Ульм, Ульм-Вільгельмсбурґ, Реґенсбурґ, Розенгайм, Шонгав, Штетенгофен, Пассав, Т р о й х т лінґен, Штутґарт, Мальмсгайм, Кірхгайм, Нелінґен, Етлінґен, Фіхтенберґ, Газенмюль, Вайльгайм, Байблінґен, Валь ім Дорф, Вінненден, Фолькмарзен, Гайльборн, Карльсруге, Пфорцгайм, Крайльспайм, Ґеппінґен, Швебіш Гмюнд, Ґольдсгефе, Тутлінґен, Франкфурт, Нюртінґен, Айхгольцгоф, Равенсбурґ, Фолькмарзен та цілий ряд поодиноко розкинених людей. Разом 53 осередки.

ДОПОМОЖІТЬ „СВОБОДІ" ДОПОМОГТИ НАШОМУ НАРОДОВІ ТА ЙОГО ЗМАГАННЯМ! ПЕРЕШЛІТЬ НЕГАЙНО СВОЮ ДОБРОВІЛЬНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ ТА СВОЮ ПОЖЕРТВУ НА II ПРЕСОВИЙ ФОНД!

Роман Смаль-Стоцький

ЧЕРГОВІ ЗБОРИ АМЕРИКАНСЬКОЇ КОМІСІЇ ДЛЯ ЮНЕСКО

(1)

Рік тому відбулися річні збори Американської Комісії для Юнеско в Мінеаполісі, Мін., на які перший раз була вислана делегація УКК, очолена проф. Д. Грановським. Я оголосив у „Свободі" звідомлення праці тієї делегації по всіх комісіях нарад. Вона видвигнула в дискусіях комісій не тільки українську справу і всю національну проблему „Совєтського Союзу", а перестерігла американську публічну опінію проти московського імперіялізму і зробила тим велику прикрість усім одвертим і прихованим совєтофілам Комісії. Водночас у „Свободі" був оголошений проєкт дальшої співпраці наших американців українського роду з Американською Комісією і заклик до канадійців українського роду повести паралельну акцію в Канадійській Комісії для Юнеско. Бо Юнеско, що об'єднує інтелектуальну еліту всіх ще вільних націй, було дев'ять років бойкотоване Москвою та її сателітами, і тому американці та канадійці, що походять з народів, поневолених Москвою, могли своїми делеґатами репрезентувати у співпраці з Юнеско їх вільний голос. Бойкот Юнеско Москвою був у наших руках знаменитим переконливим доказом дійсних замірів московського імперіялізму, бо ж Конституція Юнеско, урядової установи Об'єднаних Націй, проповідує „людську гідність, справедливість, свободу й мир та культурну співпрацю поміж націями". І наша делеґація в Мінеаполісі пред'явила всі факти з життя хліборобів, робітників та з культури, науки й політики, як то Москва „розуміє" ці всі ідеали і їх здійснює терором та концентраками. Тому делеґація УК-Комітету домагалася, щоб Юнеско заопікувалося культурними інституціями скитальців як УВУ і нашою університетською молоддю та понад головою Москви наладнувала співпрацю з поневоленими Москвою народами за посередництвом еміграції. З певністю оголошення звідомлення делеґації УКК в „Свободі" знайшло відповідну оцінку в московській амбасаді у Вашингтоні (про це подбали вже „Щоденні Вісті") і у Москві...

Хід дальших подій дуже цікавий. По дев'ятилітнім бойкоті Москвою Комісії Юнеско — 21 квітня 1954 р. Совєтський Союз зголосив нараз свій вступ до Юнеско і підписав її Конституцію, а 12 травня 1954 р. зробили це теж і Совєтська Україна та Білорусь. Що більше, в червні 1954 р. вступила до Юнеско ще й Польща та Угорщина, а крім цього Румунія й Болгарія, що ще не є членами Об'єднаних Націй, подали свої прохання про вступ для „співпраці". Вже 21 квітня 1954 р. та сама Москва, що понищила стільки старовинних церков та пам'яток по Україні і в Києві, де вона висадила в повітря пів Київсько-Печерської Лаври, вже бере участь в Конференції Юнеско в Гаазі „для охорони культурних цінностей в збройних конфліктах"!

Не менше цікавою є теж і політика нашого Департаменту Стейту, що міродайно вплинула, на мою думку, на форму організації чергових зборів Американської Комісії для Юнеско, які відбулися у Мілвокі 14-16 мин. місяця. Збори у Мінеаполісі не були обмежені до тієї сотки дійсних членів Комісії, репрезентантів американських центральних культурних та громадських організацій і іменованих осіб Департаментом Стейту, а до голосу були допущені теж і репрезентанти американських організацій, що співчувають ідеології Юнеско і бажають співпрацювати. Збори Американської Комісії для Юнеско в Мілвокі обмежено стисло до участи тієї сотки дійсних членів, участь всіх інших делеґатів виключено і пороблено їх „обсерваторами" без права навіть дорадчого голосу в дискусіях. До того всього ще останнє засідання, на жадання Департаменту Стейту проголошено було „таємним", що викликало протест дійсного члена мейора Мілвокі Зайдлера, який відмовився взяти участь в тих нарадах. Взявши під увагу ці нові зарядження, УКК обмежив свою делеґацію, що первісно мала складатися з професорів А. Грановського, І. Задорожного, М. Папа і Р. Смаль-Столького, тільки до місцевих обсерваторів: проф. І. Задорожного і мене.Назагал кажучи, збори Американської Комісії для Юнеско були сумним прикладом, як наші урядові чинники вже навчилися „маніпулювати і препарувати публічну опінію" та технічними штучками обмежувати свободу думки й слова в нашій демократії.

Відкриття нарад Американської Комісії для Юнеско відбулося в четвер, дня 14-го жовтня ранком промовою голови, президента Гантер Каледжу, Джорджа Шустера, і вже реферат Чарлса Томсона, високого урядовця Юнеско, вияснив нам причину, чому позбавлено голосу американців українського роду. Містер Томсон заявив, що домінуючим фактом у Юнеско є вступ Москви й її сателітів до Юнеско. Правда, комуністи запропонували ще й вступ червоного Китаю і зажадали негайного впровадження й московської мови, як урядової до Юнеско, — проте американська бюрократія в Юнеско розглядає вступ Москви до Юнеско як позитивне явище; розуміється, вступ Москви допускає різні інтерпретації, а саме, що вона хоче провадити там пропаґанду на далеку мету, — проте бюрократ Томсон думає, що Москва бажає „позитивної кооперації та культурної виміни" зі Заходом. Тому американці „вірять" (!), що Москва не внесе „холодної війни" до Юнеско, вони „надіються" (!), що Москва не буде в Юнеско нападати на Америку, і тому вона „надіється", що Америка теж не вноситиме „холодної війни" в Юнеско. Наївним прикладом Томсон ілюстрував як у Франції міняється відношення до професорів-комуністів, їх вже не уважають „небезпечними особами", і тому психологічна комісія в Парижі запросила до співпраці француза-комуніста. (А професор В. Паркер спокійно собі сидить і це вислухує і йому й на думку не спадає запитати промовця про академічну свободу в Совєтах!!). І в такім тоні „мир вам, браття, всім приносим" пливе далі промова Томсона і кінчиться програмою на майбутність: „інтелектуальна співпраця" з Москвою та її сателітами..." За місяць відбудеться в Монтевідео конференція міжнародного Юнеско, і тоді буде ясніше.

Василь Косаренко-Косаревич

ДЕНЬ НЕВІДОМОГО ПОЛІТВ'ЯЗНЯ

При матеріяльній і моральній допомозі збоку „Вільної Европи", бувші політв'язні тоталітарних режимів у рямках Вільної Міжнародної Федерації Бувших Політв'язнів відсвяткували попереднього року День Невідомого Політв'язня в Ню Йорку. Тим днем вибраний день 7 листопада, щоб катам, які в тепер одинокій тоталітарній совєтській імперії та в її закордонних представництвах святкують свою контрреволюційну перемогу в тому ж самому дні, протиставити непереможність їхніх жертв і всю жахливу злочинність щодо них. Після відсвяткування пікетували політв'язні домівку совєтської делеґації при ОН.

Цього року святкування Дня Невідомого Політв'язня в рямках згаданої Федерації унеможливлене двома головними причинами: збайдужінням до цієї справи збоку „Вільної Европи" і неактивністю самої Федерації становищем її національного польського члена. І то не зважаючи на власну публічну присягу на минулорічному святі робити все, що допомагає поборювати будь-чий тоталітаризм із концтаборами та оживлювати пам'ять його жертв. Організація Політв'язнів совєтських і російських москалів одверто виступила з Федерації, бо поборювання нею будь-якого тоталітаризму включає теж поборювання будь-якого імперіялізму, а це суперечить їх поставі щодо оборони „цілости" російської чи совєтської імперії, створеної якраз засобом імперіялізму царів і тоталітаризму вождів у тому самому Кремлі в цій самій Москві або Петербурзі. Організація польських політв'язнів з аналогічною поставою щодо оборони „цілости" їх імперії з-перед обох світових воєн, створеної теж засобом імперіялізму, який тільки з браку відповідної потужности та могутности не зміг завершитися тоталітаризмом, поступила інакше. Замість піти слідами москалів і одверто виступити з Федерації, завданням якої є поборювання тоталітаризму з імперіялізмом включно, вона рішила унеможливлювати таку її активність скрито зсередини, як, напр., засобами формалістичного саботажу або намаганням майоризувати інших національних членів з її президентом включно, не визнаючи бази рівноправности Понадто польські політв'язні стали на бік Федерації політв'язнів в Европі з осідком у Парижі (ФІЛДІР), яка переважною більшістю комуністів і їх поплентачів відкинула день 7 листопада, бо — мовляв — є це свято соціялістично-комуністичної революції в Росії, дорогої для кожного „демократа".

З особливою ж ненавистю ставляться польські політв'язні до своїх українських концтаборових „побратимів". Їх представник у Федерації закинув президентові-чехові навіть брак чутливости щодо політичної орієнтації, бо — мовляв — як може він ставити карту на самостійність України, коли немає сумніву, що Америка ніколи не допустить до відірвання України від Росії.

Більшість реєстраційних директорів Федерації, що продовжує мати довір'я до президента д-ра Профоуса і його активности, разом із підписаним, вирішили припинити діяльність Федерації аж до часу нормалізації її членства з поляками та їх симпатиками або без них. Тому то в цьому році святкування Дня Невідомого Політв'язня відбуватиметься в рямках поодиноких національних членів-організацій. Зате пікетування домівки совєтської делеґації та свято Відомого Ката Невідомого Політв'язня доцільно і бажано перевести спільно.

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що у зв'язку з виставкою малярських праць Романа Пачовського, в найближчу п'ятницю, 5-го листопада, відбудеться обговорення тієї виставки. Дискусію почне артист-маляр проф. Антін Малюца. Початок о год. 8-ій ввечері.

Читачі про „Веселку"

Поява „Веселки" зустрілася з прихильною оцінкою вчителів і виховників, бо вона до певної міри заступає їм недостачу відповідних підручників і лектури при навчанні українознавства. Відомий педагог п-ні Марія Юркевич, авторка збірників для дітей молодшого віку („Весна", „Літо", „Осінь", „Зима") та редакторка сторінки „Нашим малятам" при жіночому журналі „Наше життя", пише:

„Веселка" дуже добра, я з захопленням прочитала її дітям. Різноманітність тематики, цікаві змістом оповідання, легкі до сприймання дітьми вірші — все те зразу притягало увагу дітей. А що й декілька історичних оповідань увійшли до першого числа, то й зовсім добре. Я тепер працюю в 3-ій клясі, а відповідної (та й ніякої) читанки власне нема. Тому особливо я зраділа „Веселці" — вирішила, що „Веселка" в деякій мірі замінить читанку. Діти побігли по крамницях, щоб купити „Веселку", але, звичайно, з того нічого не вийшло. „Тарасик-Бульбасик" мав великий успіх — кожне пригадало собі, як з завмиренням серця йшло перший раз до школи. А сміху було з пригод Тарасикових! Словом усе добре, крім паперу..."

Наш інформатор з Шікаґо повідомляє:

Про „Веселку" була велика згадка в книзі розпоряджень управи курсів українознавства при школі св. Миколая, дітям звернено увагу на цей журнал і заохочують їх до масової участи в пресовому фонді. На вчительській конференції директор заявив, що при матеріяльній підтримці громадянства цей журнал може перемінитися у справді цінне літературно-виховне видання. Згадував він про те й на педагогічній нараді вчителів усіх шкіл українознавства в Шікаґо.

Осип Петрович пише:

Дуже мило прийняти до відома, що врешті почалося робити щось конкретне, щоб хоч частинно вдержати наших дітей в українському дусі. Вірю, що не буде такого члена УНС, що не вислав би 2 доляри на „Веселку". Але коли всі члени пришлють по 2 доляри, то вже буде також дуже поважна сума, що повинна вистарчити на видання дитячого журналу.

Д-р Р. Сочинський з Брукліна, Н. Й. ділиться з редакцією враженням, яке зробило на його дітей перше число „Веселки":

Поява першого числа „Веселки" була справжньою подією в моїй родині. Двоє старших дітей (Ярко 8 р. й Ілона 6 р.) перечитали журналик з захопленням „від дошки до дошки" й дуже жалкували, що він такий короткий.

А ось кілька слів, написаних неправною рукою селянина:

Я дуже радо прийняв до відома справу допомоги нашим дітям. Я дуже втішений, що наші молоді будуть бодай трохи знати про Україну...

Учень народної школи Олег Коротько пише:

Я дуже радий, що „Веселка" загостила до моєї хати. Вона мені подобалася. А той Тарасик Бульбасик, як ішов до школи, то пригадав мені ті часи, коли в мене зі страху трохи тряслись ноги. Тепер уже ні.

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою добровільну доплату до передплати „Свободи" та свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 21.

М. Мельникович, Тускон	$10
Д-р В. Пасічняк, Дункірк	5
Л. Гнатов, Мідлтавн	5
Г. Давидович, Монтреал	5
Н. Чолок, Торонто	5
Ф. Говера, Фаірфілд	5
Т. Гаврищ, Перт Амбой	5
С. Подольський, Асторія	5
К. Гаврилюк, Норвіч	5
Д-р С. Курилас, Балтімор	5
Т. Бортник, Нюарк	5
М. Провода, Асторія	4
Б. Козак, Шікаґо	3.40
Г. Клименко, Пасейк	3
С. Цебрівський, Ню Йорк	3
Д. Палюх, Дітройт	3
Н. Мостович Луісвіл	3
М. Озґа, Шікаґо	3
М. Новицька, Клівленд	3
М. Черник, Ню Йорк	3
А. Пахолок, Байон	3
І. Чопко, Елмайра	3
П. Романишок, "	3
А. Теплюх, "	3
В. Шабатура, "	3
П. Витрва "	2.50
І. Черкіс "	2
Р. Павлишин, Пітсбурґ	2
Н. Ярема, Плейнфілд	2
А. Білоус, Дітройт	2
В. Костюк, Ню Йорк	2
М. Балко, Вілкс Бері	2
О. Пришляк, Гартфорд	2
А. Малюца, Джерзі Сіті	2
Н. Паращук, Озон Парк	2
А. Харамбура, Рачестер	2
Т. Сташко, Когово,	2
П. Цар, Бофало	2
І. Репік, Рачестер	2
Г. Бовкун, Сиракюз	2
І. Кис, Ню Гейвен	2
Н. Олексюк, Менчестер	2
М. Швайка, Ню Йорк	2
О. Дмитришин, Міннеаполіс	2
М. Борисюк, Стемфорд	2
В. Бошко, Шікаґо	2
П. Гладкий, Шікаґо	2
Я. Стасула, Шікаґо	2
В. Семерак, Шікаґо	2
Ф. Кошкалда, Клівленд	2
Т. Рудакевич, Филаделфія	2
М. Хома, Балтімор	2
С. Дзера, Степлетон	2
Я. Дзядиґа, Клівленд	2
Т. Сюрко, Амстердам	2
Д. Сопків, Бруклин	2
Г. Папіж, Міннеаполіс	2
П. Федусь С. Бостон	2
А. Каніщак, Йонкерс	2
Н. Хома, Бріджпорт	2
В. Мудрий, Шікаґо	2
М. Филипів, Ню Гейвен	2
Р. Маселко, Вотервліт	2
М. Яремко, Геленвіл	2
М. Лев, Клівленд	2
Н. Литвиненко, Ню Йорк	2
А. Стець, Ланкастер	2
П. Тимчук, Торонто	2
Г. В. Папіж, Дітройт	2
Д-р Т. Мацьків, Оттава	2
С. Коляньковський, Монтреал	2
І. Вишнинський, Клівленд	2
Ю. Коробій, Медісон	2
Н. Кулинич, Еджвотер	2
А. Юзьвяк, Павтукет	2
А. Дмитришин, Шікаґо	2
Н. Кузич, Шікаґо	2
П. Соломко, Шікаґо	2
І. Вацик, Ню Йорк	2
О. Панасенко, Сан Франс.	2
К. Гречило, Ню Йорк	2
С. Гвіздь, Филаделфія	2
П. Савка, Ніксон	2
Б. Дусанівський, Бофало	2
В. Садівник, Торонто	2
Е. Дзвінка, Бруклин	2
С. Дзеб, Бінгемтон	2
М. Когут, Дітройт	2
О. Іванців, Олеан	2
Л. Котович, Клівленд	2
Д. Хонтак, Рачестер	2
І. Докторук, Моріставн	2
О. Онуфрійський, Рачестер	2
Г. Степаник, Клівленд	2
Н. Пугачов, Вашінгтон	2
М. Гураль, Юніон	2
А. Ярім, Рачестер	2
М. Торяк, МкКіс Ракс	2
Ю. Барбарний, Бофало	2
Н. Боднарук, Балтімор	2
В. Нусе, Оборн	2
М. Григорович, Джінетто	2
М. Глинянський, МкАду	2
І. Ярмола, Вашінгтон	2
М. Винатицький, Нюарк	2
Ю. Паслаєвський, Шікаґо	2
Д-р О. Цибрівський, Луісвіл	2
М. Яремчук, Рачестер	2
Т. Піх, Форествіл	2
І. Наньків, Чалгам	2
А. Верхівський, Йонкерс,	2
І. Гресяник, Ню Йорк	2
Н. Н., Менчестер	2
М. Шагай, Гартфорд	2
Ц. П. Романюк, Шікаґо	2
М. Татарин, Дітройт	2
В. Решітник, Віндсор	2
В. Коритчак, Лакавана	2
Д-р О. Школьник, Клівленд	2
Г. Сенюк, Дітройт,	2
А. Смішко, Бронкс	2
Г. Шкорута, Ірівін	2
А. Яворський, Сиракюз	2
Р. Рубльовський, Скрентон	2
Г. Репа, Шікаґо	2
К. Репа, "	2
В. Мандзій, Йонкерс	2
В. Кульчицький "	2
А. Цехадця, "	2
П. Гарасимів, "	2
М. Романишин	2
Я. Сенишин, Геркімер	2
М. Шавала, Нюарк	2
Н. Мімович, Дітройт	2
С. Скробач, Шікаґо	2
О. Стуслoвська, Филаделфія	2
Д-р В. О. Семків, Тілс	2
П. Залиба, Ієтон	2
О. Дацко, Шікаґо	2
С. Козухарі, Филаделфія	2
А. Сусла, Вунсакет	2
Т. Матвійчук, Брайтон	2
І. Скіра, Филаделфія	2
Н. Мартиник, Елмайра	1.50
М. Фецак, Филаделфія	1
С. Абрам, Филаделфія	1
І. Гриб, Елизабет	1
М. Іванюк, Сиракюз	1
С. Дрозд, Шікаґо	1
Н. Іванців, Джевет Сіті	1
С. Петрик, Шікаґо	1
М. Черевко, Балтімор	1
А. Іван, І. Вілістон	1
М. Кушнір, Перкімевіл	1
В. Седецький, Гемкімер	1
Ф. Глібчук, Нюарк	1
Д. Кирилюк, Ст. Джонсвіл	1
Н. Данилік, Корона	1
В. Магоцький, Ню Йорк	1
М. Барилка, Лейквуд	1
Л. Варениця, Крессон	1
В. Перегінський, Бруклин	1
Н. Ситенко, Нілінг	1
Т. Гаталяк, Ню Йорк	1
О. Ставарська, Овкленд С.	1
М. Херовіт, Шікаґо	1
Я. Потятиник, Филаделфія	1
О. Мочерняк, Ню Йорк	1
О. Березницький, Бофало	1
С. Кізима, Ню Гейвен	1
О. Змага, Міннеаполіс	1
І. Свердлов	1
І. Сердюк, Ню Йорк	1
В. Кий, Честер	1
М. Куновський, Шікаґо	1
В. Білик, Джерзі Сіті	1
М. Гладьо, Джанставн	1
Е. Королишин, "	1
Т. Гладьо "	1
І. Гладьо "	1
М. Гладьо "	1
Ф. Лялька "	1
Н. Онишко "	1
П. Онишко, "	1
Р. Сас, Филаделфія	1
Разом	$ 382.40
Раніше проголошено	5,372.05
Разом вплинуло на фонд „Веселки".	$5,754.45

● ПРАЦЯ ● ● HELP WANTED—MALE ●

ПОТРІБНО
ТОКАРІВ ДО МЕТАЛЮ

Експериментальна праця. Мусить бути першоклясний фахівець. Відповідальний при токарстві всіх родів металю до літаків. Також до розподілу праці і догляду над нею. Висока платня відповідно до кваліфікацій.

Голоситись в персональнім бюрі від понеділка до п'ятниці 8:00 рано до 5 попол.

LYCOMING
Division of Avco Manufacturing Corp.
STRATFORD, CONN.
(Напроти Bridgeport Municipal Airport)

РОБІТНИКИ ДЕРЕВ'ЯНИХ ВИРОБІВ
Досвідчені оперейтори машин.
CABINETMAKERS
Стала праця — добра платня.
ORange 2-9100

НАКЛАДАЧІ ПІДЛОГ
½" готові деревяні кістки (тверда маса). Голоситись повинні тільки досвідч. 6½ c. per square foot. WOodlawn 3-5896, Camden, N. J. Телеф. по 7 веч. і у неділі reverse charge. Job Wilmington, Delavare.

ПОТРІБНО ПАЛЯЧА з ЛАЙСЕНСОМ і СТОРОЖА
Голоситись:
ST. ANTHONY'S GUILD
508 Marshall Street
Paterson, N. J.
Згол. до R. Wilkinson

Help Wanted Male—Female

ФРИЗІЄР-КА
Експерти у всіх ділянках фаху — стиль Бродвею. Досконала платня. Присмні умовини праці. (Закрито в понеділки). Голос.:
2488 Broadway
(Between 92 — 93 Streets) N.Y.C.
or phone: SU 7-1324

Потрібно досвідченого КУХАРЯ або КУХАРКИ
до ресторану в м. Дітройті. Можу прийняти до спілки з невеликим вкладом гроша.
PAWLO KOZYN
16325 W. Warren, Detroit 28, Mich.
Тел. LU 4-1520 або WA 2-7807

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED FEMALE ●

КОСМЕТИЧКА
з досвідом. Досконала платня. Добре просперуючий сальон. Закрито в понеділки. Присмні умовини праці. Голоситись:
MATHEW'S
12 Hempstead Ave., Lynbrook
Phone Lynbrook 9-3176

ДІВЧИНА або ЖІНКА
У віці 25-35 років до догляду над 2 дітьми у віці 2 і 8 років. Спання на місці. Мусить говорити по-англійськи.
Телефонувати:
CA 6-9341

КУХАРКА—ГОСПОДИНЯ
(до 30 років)
Спання у власній кімнаті. Опіка над дітьми. $50 тижн. платня. Присмний дім лікаря.
Телеф: LO 6-2934

ОПЕРЕЙТОРКИ до СОРОЧОК
Стала праця, повний час, добра платня. Тільки досвідчені.
HUDSON ECONOMY LAUNDRY
6817 Polk Street,
Guttenberg, N. J.

ГОСПОДИНЯ.
Спання у власній кімнаті з лазничкою і T.V. Опіка над дітьми. Всі електричні прирядн. Добра платня. Присмна домашня атмосфера. Телеф. collect:
Scarsdale 3-6916

✝

З великим сумом повідомляємо усіх Рідних, Приятелів і знайомих, що в п'ятницю, 29-го жовтня, о год. 7-ій ввечорі спочила в Бозі

Олена Спільниченко, з дому Тижук.

Виніс тіла з похоронного заведення Петра Яреми при Іст 7-ій вулиці до Свято-Троїцької Церкви УАПЦ на Іст 21-ій вулиці в Ню Йорку відбудеться в середу, 3-го листопада, о год. 8:40 вранці. Заупокійна Літургія в Церкві відправлятиметься від год. 9-ої до 11-ої, а опісля Похорони.

Горем прибиті
ЮРІЙ СПІЛЬНИЧЕНКО, муж і АЛА, дочка

ВЖЕ ПОЯВИЛИСЯ В ПРОДАЖІ ◀
ПІСНІ У.С.С-ів
в обробітці О. ЗАЛЕСЬКОГО
В'язка перша на чолов. хор, ціна 50 цент.
В'язка друга на мішаний хор, ціна 90 цент.
В'язка третя на чолов. хор, ціна 50 цент.
Можна дістати в книгарні „Свободи" 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J., та інших українських книгарнях ЗДПА і Канади.

Ми 25 років провадимо гуртову торгівлю
РОБІТНІ ФУТЕР.
Ми продаємо тепер різного рода футра приватним покупцям по ГУРТОВИХ ЦІНАХ.
НАПРАВЛЯЄМО І ПЕРЕРОБЛЮЄМО СТАРІ ФУТРА.
Зайдіть, самі переконаєтеся. Без зобов'язань купна.
SIDNEY ELOVITZ, INC.
145 West 28th Street New York 1, N. Y.
Відкрито щоденно від 9 A.M. до 7 P.M. за вийнятком неділь.

DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8 вул., між 2-3 Евеню.)

має на складі великий вибір осінних і зимових КАПЕЛЮХІВ від $3.99 та більше. Маємо також великий вибір фільцових велюрових капелюхів найкращої якости в різних кольорах і найновіших фасонах. Наші капелюхи солідно викінчені, найліпшої якости. Кожний капелюх ґарантований. Куплений в нас капелюх чистимо фабричною методою. Пригадуємо, що у нашому відділі МУЖЕСЬКОЇ ҐАЛЯНТЕРІЇ першої якости різнородні сорочки, знаної марки "JAYSON" від $1.99 вгору. Всі сорочки ґарантовані в пранні. У великому виборі також: дощевики, парасолі, светери, краватки, шкарпетки, паски, і т.п.

Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну. — Говоримо по-українськи. — Слухайте наші оголошення по радіо-програмі п. Мельника кожної неділі між 7-8 год. рано на хвилях 1480, станція WHOM.

Отворено щоденно до 8:30 веч., в п'ятниці і суботи до 10:00.

DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE (Іст 8. вул. Bet. 2-3 Ave.) NEW YORK, N. Y.

Зі Спорту

НЮ ЙОРК, Н. Й.

ШЛЕМКЕВИЧ І ШПОН — ЧЕМПІОНАМИ

Перт-Амбой. — В залі Українського Народного Дому відбувся турнір столового теніса зорганізований новозаснованим УСТ „Веркут". Учасників 22 змагунів (-ок) з 5-ти клюбів. Провід турніру спочивав в руках делеґата Корнило Галушка, при активній співучасті ветерана білого спорту інж. Тараса М. Грицая. Кінцеві вигри добули — Христя Шлемкевич (УС Ню Йорк) і Зенон Шпон (УС Ню Йорк).

І. Дивізія жінок: Зголошень 7, система точкова, партії короткі 2 (3) сетів. Фінальова табеля:

	гор	точок	сетів
1. Х. Шлемкевич, УС Ню Йорк	6	6	12-0
2. Г. Тукендорф, УСТ Веркут	6	5	10-4
3. Т. Рубель, УС Ню Йорк	6	4	9-4
4. В. Тукендорф, УСТ Веркут	6	3	7-6
5. Л. Федасюк, УСТ Веркут	6	2	4-8
6. О. Грицай, УСТ Веркут	6	1	2-11
7. Л. Олійник, УС Ню Йорк	6	0	1-12

ІІ. Дивізія чоловіків: Зголошень 15, система (-2), змагання короткі 2 (3) сетів, фінал 3 (5) сетів. Фінальова табеля:

	гор	точок	сетів
1. З. Шпон, УС Ню Йорк	8	7-1	16-4
2. І. Гунчак, Ню Йорк	5	3-2	8-5
3. Годлєвски, УСТ Веркут	5	3-2	6-5
4. С. Харевич, УС Ню Йорк	5	3-2	7-4
5. З. Зварич, УНС Ню Йорк	5	3-2	7-6
6. Л. Гайдучок, СУМА Нюарк	4	2-2	6-4
7. Коссовски, УСТ Веркут	3	1-2	2-4

Фінал чоловіків: З. Шпон — І. Гунчак 2:0, 3:2 сетів.

Виеліміновано: Василак, УСК Січ; Б. Прудиус, УС Ню Йорк; Турянський, Нюарк; Грицай, Федасюк, Борковський, Веркут і т. д.

ІІІ. Клюбове чергування (неофіційно):

1. УС Ню Йорк	489 т.
2. УСТ Веркут	350 "
3. УСК Ню Йорк	76 "
4. СУМА Нюарк	64 "
5. Січ Елизабет	25 "
6. Індивідуально	99 "

Після змагань, при аплявзі змагунів та зібраної публіки Управа Турніру нагородила чемпіонів 1. Українського Турніру м. Перт Амбой мандрівними чашами фундації українських підприємців. Чашу п. Осипа Ломінського добула Христя Шлемкевич, — чемпіонка Сходу ЗДА. — а Зенон Шпон, першун деблів (чоловічі, мішані) між українцями Сходу ЗДА — добув трофей мґра Павла Гаврилова. Офіційне вручування нагород перевели: інж. Т. М. Грицай і К. Галушка в імені організаторів УСТ „Веркут".

Богдан Прудиус

Культурна праця Інж. Володимира Е. Богачевського

Дня 19-го жовтня ц. р. почалася виставка улюблених „Hobby" речей працівників Едізон Компанії, яка нараховує 30,000 працівників. Між експонатами оглядач побачить на гарно прибраному українськими вишивками столику українські писанки з написом: „Ukrainian Easter Eggs".

Інж. В. Богачевський — основоположник і перший голова Т-ва українських інженерів і хору „Думка" в Ню Йорку, 6-ти річний працівник інженерного бюра в Едізон Компанії, вчасно подбав про це, щоб на цій виставці відповідне місце зайняла українська культура, наше народне мистецтво. Інж. Богачевський під час своєї фахово-відповідальної праці винайшов спосіб поділу поверхні яйця на довільну кількість частинок — квадратиків, до 2,500 — виповняючи їх різнородними красками. Цю нову методу він застосував до писанок, які дав на виставку в Кон. Едізон Компанії.

Відвідувачі цієї виставки, (яка розпочалася дня 19 ц. м. в приміщенні компанії при 4 Ірвінґ Плейс, Н. Й. С., на 19-му поверсі, занимаючи 1/3 поверху) масово скупчуються при столику з написом: „Ukrainian Easter Eggs".

Вже в половині дня виставки, жюрі поставило на ці писанки вивіску: „Special Award".

Виставка тривала 4 дні. Впродовж того часу, щоб лише 1/3 з працівників Едізона відвідало цю виставку, тобто 10,000 працівників — американських „єнків" познайомилось з „Ukrainian".

Тут треба згадати і про минулорічний різдвяно-святочний виступ інж. Богачевського в едізонівському квартеті з українським репертуаром, здобуваючи собі признання в президії заряду Едізон Компанії.

Нехай цих кілька рядків буде поштовхом і пробудженням для неодного з наших земляків, які по сьогодні пропустили на тому самому пості не одну з подібних нагод.

Тільки інтенсивною і культурною працею зможемо здобути собі і поневоленій Батьківщині відповідне місце в новоприбраній нами країні.

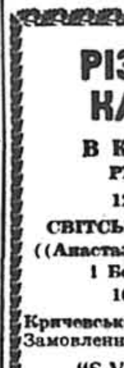
Роман Степанович.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Т-во Укр. Січ, відд. 39, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 7. листопада, о год. 3-ій попол., в У. Н. Домі. Проситься всіх членів прийти обов'язково на збори. В суботу, 6. листопада, від год. 8-11 веч. і в неділю, 7. листопада, від год. 11:30 до 3 попол. можна вплачувати вкладки. — Управа.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка уважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ
В КОЛЬОРАХ
РЕЛІГІЙНІ
12 за $1.00
СВІТСЬКІ І РЕЛІГІЙНІ
((Анастазієвського, Козака і Богачевської)
10 за $1.00
Кричевської—15 ц. за штуку.
Замовлення слати на адресу:
"SVOBODA"
81-83 Grand Street
Jersey City, N. J.

САЛЬОН КРАСИ
„МАРІЙКА"
Щоденні години:
від 9. рано до 8. ввечір.
318 EAST 6th ST.
(Bet. 1st & 2nd Ave.)
NEW YORK 3, N. Y
Telephone:
GRamercy 5-7244

✝

Посмертна Згадка

ВАСИЛЬ КОСМИНА, довголітній член Бр. св. Василія, відд. 168 У. Н. Союзу в Перт Амбой, Н. Дж., помер 23. жовтня 1954, проживши 69 років. Походив зі села Черче, пов. Рогатин, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Ксеньку, сина Михайла, сестри Анну і Зоську, братів Андрія, Івана, Олексу і Романа. Похорон відбувся 27. жовтня з погр. заведення до укр. церкви в Картерет, Н. Дж., при участи Членів Б-ва, Родини, Кревних і Знайомих. Похоронено на цвинтарі Альман в Перт Амбой. — В. Й. П.!

Г. Бабин, секр.

● MISCELLANEOUS ●

ПАКУНКИ-ДАРУНКИ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ
З ОПЛАТОЮ ПЕРЕСИЛКИ
Харчі, новий й уживаний одяг та ліки
TEMPO GIFT PARCELS CO.
100 West 72 Street, New York 23, N. Y.
Скора обслуга SChuyler 4-9100 Гарантія достави

НОВИЙ ВИПУСК 300,000 УДІЛІВ
STEWART URANIUM DRILLING CO., Inc.
Common Stock
Рівновартість 1¢ за уділ матиме вартість $1 уділу в бизнесі. STEWART URANIUM DRILLING CO., Inc., це є підприємство в пошукуванні за ураном на тих посілостях, що знаходяться в San Juan County, Utah і в додатку переводять досліди і виконують копальняну працю для інших підприємств на основі контракту.
Ті, що підпишуть, одержать відбитки з докладними проєктами.
GABRIEL CO.
3420 Bergenline Ave., Union City, N. J.
Tel. UNion 4-4704-5
Прошу післати мені інформації
STEWART URANIUM DRILLING CO.
Ім'я ....
Адреса ....
Місто .... Телеф. .... Стейт ......

ВИПРОДАЖ НА ВСІ 1954 BUICKS
ОСЬ КУПНО, НА ЯКЕ ВИ ЧЕКАЛИ
ДО 20% ЗНИЖКИ
ЗВЕРНІТЬ УВАГУ НА ЦЮ ЗНИЖКУ. — ТЕПЕР ВИ МОЖЕТЕ БУТИ ВЛАСНИКОМ БЮЇКА ЗА МЕНШУ ЦІНУ, ЯК СОБІ УЯВЛЯЛИ.
ЧУДОВИЙ ВИБІР ЛЮКСУСОВИХ АВТ.
НЕГАЙНА ДОСТАВА.
MAPLE BUICK Inc.
9 W. So. Orange Ave., South Orange, N. J.
Відкрито щоденно до 9 P.M. В неділі до 4 P.M.
Телеф.: South Orange 2-2700

● REAL ESTATE ●

4-РОДИННИЙ ДІМ,
7 кімнат вільних до зайняття. $14,000, готівки $4,000. Решта на легкі сплати. Близько парку.
O. KUPCHIN
80 East 7th St., New York City
OR 4-5690

LAKE VIEW in MATAWAN BORO
ЗНИЖЕНА ЦІНА НА СКОРИЙ ПРОДАЖ.
5-КІМН. дім-ранча, 2 спальні, дім збудований з "cinder block", з прикріпл. ґаражом; великий коминок з цегли і каміння, тверді підлоги, великі шафи, ках. керам. лазничка, модер. кухня включ. Magic Chef gas range, автомат. і економіч. газ. огрівання. Дім зовсім відокрем. Великий огорож. город, цементові хідники, macadam вїзд. Алюм. комбінов. вікна, сітки і двері. Догідно до Parkway, Turnpike і Railroad, доступ до Lake Lefferts. Ціна $13,950. Телеф. MAtawan 1-3889-M, Frank H. Leontine, or your local broker.

BELLMORE, L. I.
Солідно збудов. відокремлений 7-кімнатний дім, 4 спальні, 1½ лазнички, 2 закриті веранди. Подвійний ґараж. Квітник, Алюм. охор. сітки. Інші особливості. 5 вироб. площ. Близ шкіл, склепів і комун. Чудове купно, тільки за $14,990. Телеф. власника: SU 1-6871

● FARMS FOR SALE ●

259 АКР. ЗЕМЛІ, 159 управн., товар і виряд, верчена криниця. Дім і стодола, 40 чистої раси Holtein корів, ресстрованих. Останнього року був дохід $12,-000. Ціна $28,000, на сплати. A. W. GILMORE, Licensed Broker, Dennis Carrasco, Representative, East Main St., Cobleskill, N. Y. Tel.: 1467

YOU CAN STILL ENJOY THE CONVENIENCE OF AUTOMATIC HEAT
THIS WINTER
INSTALLATION OF A DEPENDABLE Thatcher TAKES ONLY A FEW HOURS!
Thatcher — Get Our Free Heating Estimate
CALL
WO 8-2903
NO MONEY DOWN
Чистимо кожного рода ОГРІВАЛЬНІ печі
Регулюємо і відновлюємо $12
AIR CONDITIONING — K & O — HEATING
KETZENBERG & OLSEN
AVENEL, N.J
WOODBRIDGE 8-2903

ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ НЕГАЙНО СВОЮ ДОБРОВІЛЬНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ ТА СВОЮ ПОЖЕРТВУ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"!

● Business Opportunity ●

НАПРАВА АВТОМОБІЛІВ
і крамниця з колесами до авт. Повне влаштування — має віндy. Засноване 15 р. Поміркований рент — довгий винайм. Добре бизн. положення. Добрий прихід. Власник продає по д. уміркованій ціні. Зайдіть до власника:
450 — 6th Ave., Brooklyn, N. Y.
або тел.: ST 8-7544

Торгівля домашньою птицею.
На продаж засноване тому 38 років.
Добре положення, досконалий бизнес.
DElaware 3-3708
Jersey City, N. J.

CANDY - FOUNTAIN - COFFEE
Повне і модерне влаштування. Повно товару. Визнес. положення. $80 рент, винайм на 5 р. Закрито у вівтірки. Тижнев прихід $450. Можна побільшити. Власник продає по д. умір. ціні. Мало готівки. Телеф до власника тільки рано: GE 8-9438.

CLEANING STORE
Повне і нове влаштування. Добре бизнес. положення. Низький рент. Добрий винайм, прихід. Власник продає цю добру бизнес. нагоду тільки за $1,500. Зайдіть до власника.
155 Prospect Park S. W.
Brooklyn.
Phone ST 8-5854

РОБІТНЯ СУКОНОК.
Повне влаштування. Робітня заснована тому 8 років. Добре бизнес. положення. Досконала наг. для кравця суконок. Низький рент, добрий винайм. Продається з уваги на недугу.
Телеф. власника: LO 7-4917

GROCERY DEPARTMENT
Повне влаштування. Добре положення в бизнес. дільн. Можна поліпшити умов. життя. Власник продає цю досконалу бизн. нагоду по дуже умір. ціні
Зайдіть до власника:
22-26 - 154th St., Whitestone, L.I.
Phone FL 9-9019 or Ba 5-3676

ҐРОСЕРНЯ
Повне влаштування. Доб. бизнес. положення. Тижн. оборот понад $1,100. Можна легко побільшити. Власник продає цю бизнес. нагоду по д. умір. ціні.
Зайдіть до власника:
4601 Skillman Ave., Sunnyside, L.I.
Phone ST 4-4872

РОБІТНЯ НАПРАВИ ВЗУТТЯ
Повне влаштування. Досконале положення. Свіжо відновлений 3½ кімн. апарт, з огородженою верандою. Добрий прихід. Помірк. ціна. Зайдіть до влас.:
JOHNNY'S SHOE REPAIR
331 N. Grand Ave., Baldwin, L. I.
Phone BA 3-0117

BEAUTY PARLOR
Повне влаштування. Добре поставлений бизнес. Визнес. положення. Низький рент, винайм. Добрий прихід. Власник продає по д. умірк. ціні. Телеф. власн.:
TW 4-7772

САЛЬОН КРАСИ
Добре поставлений бизнес. Повне влаштування. Визнес. положення, прихід. Власник відходить, продає по д. умір ціні. (Догідні сплати, мало готівки). Зайдіть до власника:
724 Saratoga Ave., Brooklyn
or phone business daily till 6 P.M., Thur. & Fri. till 9 P.M. TW 6-6190 or DI 2-8524, home phone after 7 P.M.: EV 5-1755

Крамниця з домаш. звірятами й акваріюм.
Повне влаштування. Добре положення. Можна поліпш. життя. Власник продає по д. умірк. ціні. Зайдіть до власника:
135 Windsor Place, Brooklyn
or phone: SOuth 8-2286

ФРИЗІЄРНЯ.
Повне влаштування. 3 крісла. Положення Williamsberg. Низький рент, довгий винайм. Добрий прихід. Власник продає по дуже уміркованій ціні. Телефонуйте до власника:
EV 4-5554

О. Котанського
БАТЬКИ І ДІТИ
Драма з народного життя на 5 дій.
Ціна 25 ц.
Можна набути в книгарні „Свобода":
"SVOBODA"
81-83 Grand Street,
Jersey City 3, N. J.

КАРТКИ НА РІЗНІ НАГОДИ
в українському стилі.
12 штук за $1.00.
висилає за попереднім надісланням належитости
"SVOBODA"
81-83 Grand Street
Jersey City 3, N. J.

ЯКЩО ВИ ЗДЕСПЕРОВАНІ СИМПТОМАМИ АСТМАТИЧНИМ КАШЛЕМ ЧИ БРОНХІЯЛЬНИМ ЗАПАЛЕННЯМ, ТО НЕ ПРОПУСТІТЬ НАГОДИ ЦЕ ПРОЧИТАТИ

Ось великі новини для терплячих у звідомленнях про майже чудесну поміч на такі симптоми: важкий віддих, почуття душення, спазматичний кашель під час задержки флєґми, задихування та інші терпіння, що йдуть у парі з астматичним кашлем та бронхіяльним запаленням. Цей чудесний лік, званий PENNYL, творить чуда як відкашлювальна поміч в цій ситуації. Одна доза, як відомо, приносить полегшу. Тепер цей лік доступний читачам цієї газети, які можуть одержати пляшку, висилаючи звичайно цей вирізок до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 38, Box 762, Peekskill, N. Y. Не треба висилати грошей. Вистарчить вписати друком докладно Ваше ім'я і адресу на зворотній стороні коверти. Заплатіть поштареві $3 і кошти пересилки COD. по одержанні фляшки. Коли Вам стане легше від поганих симптомів, Ви признаєте, що це є найкращий видаток, який Ви колинебудь зробили.

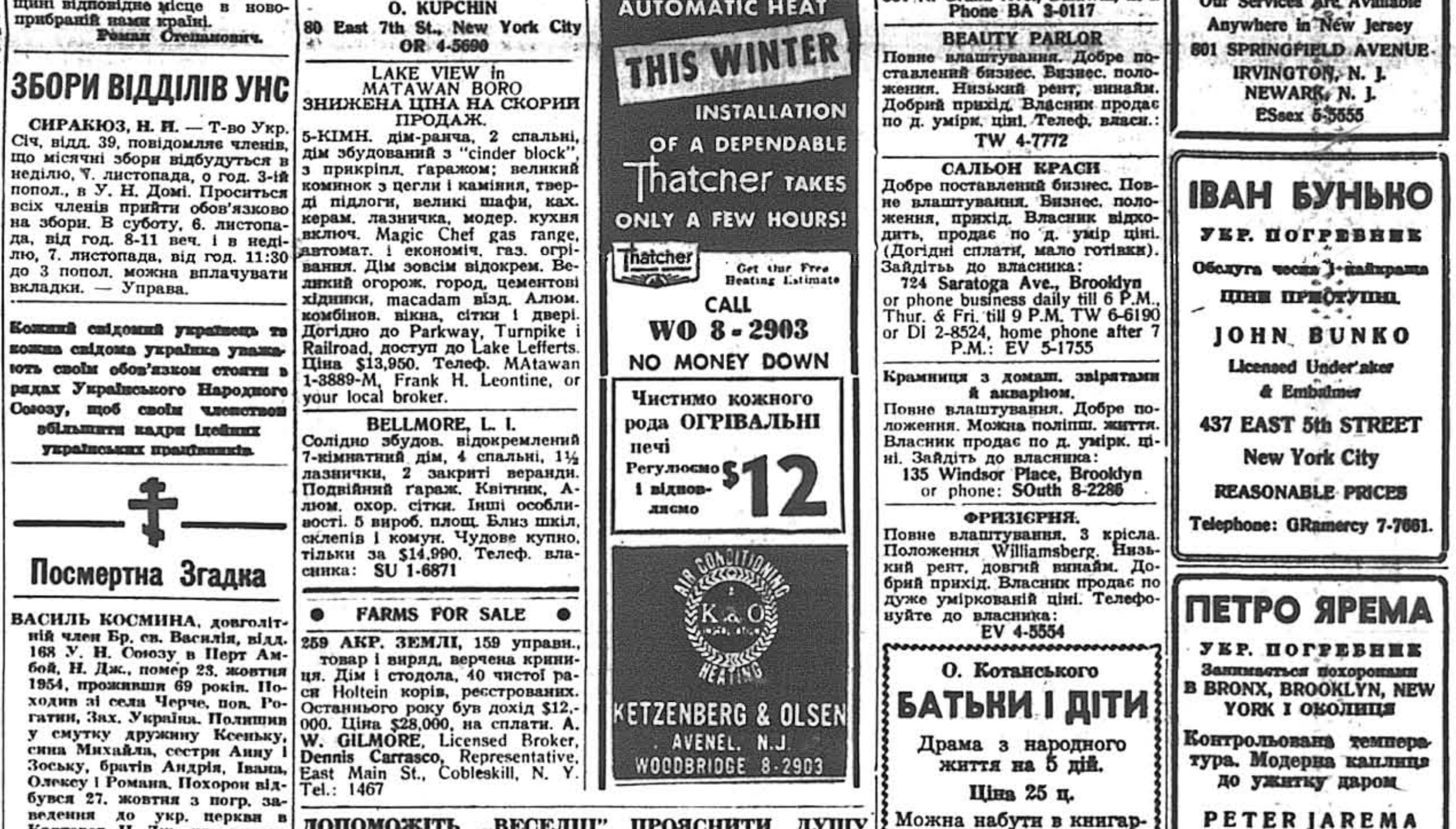
„МІЗАР" — ВОРОГ РЕВМАТИЗМУ
Випробуваний середник проти ревматизму й перестуди. Допомагає при болях в руках, ногах і в крижах. Усі ці недуги зникають після вжиття „МІЗАРУ". Великий слоїк коштує $7.00. Належитість посилайте разом з замовленням на адресу:
JOSEPH SOROKOWSKI
900 N. Taylor Ave., Oak Park, Ill.
Tel.: Village 8-3111

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ціни приступні.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околиця
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 3364. Принаджені.

Шум ставав чимраз голосніший і незабаром Тарзан і Н'Кіма стояли перед верескливою сценою. Внизу на землі джунґлів, Тарзан побачив дивне видовище.

Сива, загартована людина — мандрівний торговець, глузував з мавп, щоб зблизитися до них при допомозі кокосового подарунку, і зловити в пастку!